TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 20889
Tarih : 28.10.2026

- 52318

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlandırılmasını arz ederim.28.10.2026

Perihan KOCA
Mersin Milletvekili

Gaziantep'te Antep fıstığı hasadının tamamlanmasının ardından üreticilerin yaşadığı ekonomik sorunlar giderek derinleşerek sürmektedir. Artan üretim maliyetleri, kredi borçları, ithalat baskısı ve ürün fiyatlarındaki düşüş, çiftçileri üretimlerini sürdüremez hâle getirmiştir.

Kısa süre önce kilogramı 690 liradan işlem gören Antep fıstığının üretici fiyatı 500 liraya kadar gerilemesine rağmen çiftçiler ürünlerine alıcı bulamakta zorlanıyor. Çoğu üretici ürünlerinin depolarda kaldığını ifade ediyor. Buna karşılık aynı ürünün marketlerde kilogramı 1500 ile 2000 lira arasında satışa sunulması, üretici ile tüketici fiyatları arasındaki uçurumu uygulanan tarım politikasını gözler önüne sermektedir.

Antep fıstığı üreticilerinin, artan mazot, gübre, zirai ilaç, sulama ve işçilik maliyetleri karşısında üretimlerini sürdürmekte güçlük çektikleri, bölgeden yükselen sese kulak veren herkesin, tarım üreticilerin sorunlarıyla ilgilenen her yurttaşın duyabileceği aşikârdır. Ürünlerini satamayan çiftçiler, başta Ziraat Bankası olmak üzere bankalara ve tarımsal girdi tedarikçilerine olan borçlarını ödemekte zorluk yaşadıkları büyük bir kısmı icra takibiyle karşı karşıya kaldığı bilinmektedir.

Ziraat mühendisi ve Antep fıstığı üreticisi Cindo Bozkaya'nın açıklamalarından da anlaşılacağı gibi, ithal ürünler yerli Antep fıstığına yönelik talebi azaltmakta, bu durum çiftçilerin kredi borçlarını ödeyememelerine yol açmaktadır. Üreticiler yeni sezon için gerekli mazot ve gübreyi dahi temin edemeyecek duruma gelmiştir. Bu yaşananlar tarımsal üretimin giderek artan maliyetlerle, borçlandırma mekanizmalarıyla ve piyasa koşullarıyla baş başa bırakılmasının sonucudur.

Tarım politikalarının önceliği, aracıların ve büyük şirketlerin kârlarını korumak değil, üreticinin emeğinin karşılığını almasını, halkın sağlıklı ve uygun fiyatlı gıdaya ulaşmasını güvence altına almak olmalıdır.

Bu bağlamda;

1.Gaziantep'te Antep fıstığının kilogram fiyatının kısa süre içerisinde 690 liradan 500 liraya kadar gerilemesine rağmen üreticilerin ürünlerine alıcı bulamamasının nedenleri Bakanlığınız tarafından araştırılmış mıdır? Üreticilerin zarar etmesini önlemek amacıyla hangi tedbirler alınmaktadır?

2. Antep fıstığının üretici fiyatı 500 liraya kadar gerilerken marketlerde 1500–2000 liradan satılmasının nedeni nedir? Üretici ile tüketici fiyatları arasındaki bu büyük farkın hangi

aşamalarda ve kimlerin lehine oluştuğuna ilişkin Bakanlığınızın bir araştırması bulunmakta mıdır? Bu farkın oluşmasında bakanlığınızın payı var mıdır?

3. Gaziantep'te fıstık üreticilerinin Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri'ne olan toplam borç miktarı ne kadardır? Borçlarını ödeyemeyen üretici sayısı kaçtır? Üreticilerin kredi borçlarının silinmesi için herhangi bir çalışma yürütülmekte midir?

4. Antep fıstığı üreticilerinin ürünlerini maliyetlerinin altında satmak zorunda kalmalarını önlemek amacıyla Toprak Mahsulleri Ofisi veya başka bir kamu kurumu aracılığıyla alım garantisi sağlanması ve üretim maliyetleri esas alınarak taban fiyat belirlenmesi planlanmakta mıdır?

5. Ürünlerini satamadıkları ve borçlarını ödeyemedikleri için yeni üretim sezonunda mazot, gübre ve zirai ilaç temin etmekte güçlük çeken çiftçilere yönelik doğrudan gelir desteği, mazot ve gübre desteği sağlanması konusunda Bakanlığınızın bir çalışması bulunmakta mıdır?

6. Antep fıstığı piyasasında fiyatların belirlenmesinde etkili olan büyük tüccarların, aracıların ve ticari işletmelerin piyasa hâkimiyeti bakımından bakanlığınızın öngördüğü tarım politikasıyla uyuşmakta mıdır?